

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 66/2009(3))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΣΙΓΜΑ»**

Ημερομηνία Απόφασης: 4 Ιουλίου, 2012

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Τίτου Κολώτα, Χρυσανγής Αργυρού και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η οποία εξετάστηκε μετά από απόφαση της Αρχής ημερομ. **11.1.2012**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του τηλεοπτικού οργανισμού «ΣΙΓΜΑ» πιθανές παραβάσεις του άρθρου **26(1)(γ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των Κανονισμών **27(1)(δ)**, **36(3)** και **37(ε)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο προβλέπει τα εξής:

26.-(1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου σταθμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές-

(γ) της πολυφωνίας και της μεγαλύτερης δυνατής πρόσβασης του κοινού και των φορέων του*.

Σύμφωνα με τους προαναφερθέντες Κανονισμούς:

27.-(1) Όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής, απαγορεύεται-

(δ) η βιντεογράφιση, η ηχογράφιση και η φωτογράφιση σε ιδιωτικό χώρο χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών, καθώς και η μετάδοση του υλικού από σταθμούς.*

36.-(3) *Λαμβάνεται πρόνοια ώστε οι εκπομπές να μην παραπλανούν* ή πανικοβάλλουν τους τηλεθεατές ή ακροατές, ιδιαίτερα με την απομίμηση του δελτίου ειδήσεων.*

37. *Χωρίς επηρεασμό των διατάξεων των παρόντων Κανονισμών, απαγορεύεται-*

(ε) η μετάδοση σκηνών αρχείου, εάν έχουν καταστεί ανακριβείς ή παλαιωμένες ή θίγουν το δημόσιο αίσθημα λόγω γεγονότων που έχουν μεσολαβήσει (θάνατος, καταδίκη κ.τ.λ.) ή τείνουν να παραπλανήσουν το κοινό, προβάλλοντας επουσιώδη στοιχεία.*

* Οι υπογραμμίσεις δικές μας

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **1.2.2012**, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1 - 4:

1. Στις **7.5.2009**, μεταξύ των ωρών **23:42** και **00:48**, το πρόγραμμα «**60 ΛΕΠΤΑ**» με θέμα τη Στέγη «Νέα Ελεούσα» μεταδόθηκε **βιντεογραφημένο, χωρίς ο οργανισμός να λάβει πρόνοια να ενημερώσει σχετικά τους τηλεθεατές, ώστε το πρόγραμμα να μην παραπλανεί**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 36(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του προγράμματος διάρκειας εξήντα (60) λεπτών (όπως και ο τίτλος του προγράμματος), εμφανιζόταν κατά διαστήματα στο κάτω μέρος της οθόνης για συνολικά 16 λεπτά και 13 δευτερόλεπτα τηλεφωνικός αριθμός για τις τηλεφωνικές παρεμβάσεις των τηλεθεατών στο πρόγραμμα («*ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ 22 – 580888*»).

Ωστόσο, σύμφωνα με επιστολές της Διευθύντριας των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας κας Τούλας Κούλουμου, η οποία ήταν μία από τις φιλοξενούμενες του εν λόγω προγράμματος α) προς την Αρχή ημερομ. 30.6.2009 και β) προς την κ. Γιώτα Αυξεντίου, Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Στέγης «Νέα Ελεούσα» ημερομ. 11.5.2009, το εν λόγω πρόγραμμα μεταδόθηκε **βιντεογραφημένο (η εγγραφή του προγράμματος έγινε ενωρίτερα την ίδια ημέρα μετάδοσης, ήτοι στις 7.5.2009, γύρω στις 21:00)** και δεν ήταν ζωντανό. Η κ. Κούλουμου βεβαιώνει ότι μόλις τελείωσε η βιντεογράφιση του εν λόγω προγράμματος, μετέβηκε στο σπίτι της, όπου λίγο μετά τις 23:30 παρακολούθησε το πρόγραμμα.

2. Στις **7.5.2009**, μεταξύ των ωρών **23:42** και **00:48**, μεταδόθηκε το πρόγραμμα «**60 ΛΕΠΤΑ**» με θέμα τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», **χωρίς να διέπεται από την αρχή της μεγαλύτερης δυνατής πρόσβασης του κοινού και των φορέων του**, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(γ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7 (I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **7.5.2009**, μεταξύ των ωρών **23:42** και **00:48**, μεταδόθηκε το πρόγραμμα «**60 ΛΕΠΤΑ**» με θέμα τη Στέγη «**Νέα Ελεούσα**», κατά τη διάρκεια του οποίου **μεταδόθηκε υλικό το οποίο φωτογραφήθηκε ή βιντεογραφήθηκε στη Στέγη «Νέα Ελεούσα», χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 27(1)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, μεταδόθηκαν τα εξής βίντεο και φωτογραφίες κινητού τηλεφώνου σε ολόκληρη την οθόνη (full screen) από τους εσωτερικούς χώρους του Κρατικού Ιδρύματος Στέγη «**Νέα Ελεούσα**»:

- 1 Βίντεο με εσωτερικά πλάνα από τους διαδρόμους και τα δωμάτια της Στέγης.
- 3 Βίντεο με εσωτερικά πλάνα από τους διαδρόμους της Στέγης.
- 1 Βίντεο με πλάνο από το εσωτερικό δωματίου της Στέγης.
- Φωτογραφία από το εσωτερικό της Στέγης αρ. 1: Μεσαίο πλάνο (medium shot) πόρτας με γυάλινο παράθυρο, πάνω στο οποίο έχει λεκέ από κόπρανα. Το δεξί μέρος του παραθύρου είναι καλυμμένο με μαύρο τετράγωνο.
- Φωτογραφία από το εσωτερικό της Στέγης αρ. 2: Κοντινό πλάνο (close-up) του παραθύρου που προβάλλεται στην φωτογραφία αρ. 1.
- Φωτογραφία από το εσωτερικό της Στέγης αρ. 3: Μεσαίο προς κοντινό πλάνο (medium close-up) του παραθύρου που προβάλλεται στη φωτογραφία αρ. 1 με τη φιγούρα ατόμου να στέκεται πίσω από το παράθυρο. Το πρόσωπο του είναι καλυμμένο με μαύρη κορδέλα.
- Φωτογραφία από το εσωτερικό της Στέγης αρ. 4: Μακρινό πλάνο (long shot) δωματίου. Στο βάθος του δωματίου διαφαίνεται άτομο να κάθεται γυμνό στο πάτωμα και να διαβάζει.
- Φωτογραφία από το εσωτερικό της Στέγης αρ. 5: Μακρινό πλάνο (long shot) του ατόμου που προβάλλεται στη φωτογραφία αρ. 4.

- Φωτογραφία από το εσωτερικό της Στέγης αρ. 6: Μεσαίο προς μακρινό πλάνο (medium long shot) πόρτας με γυάλινο παράθυρο, πάνω στο οποίο έχει λεκέ από κόπρανα.
- Φωτογραφία από το εσωτερικό της Στέγης αρ. 7: Κοντινό πλάνο (close-up) της πόρτας με το παράθυρο που προβάλλεται στην φωτογραφία αρ. 6.
- Φωτογραφία από το εσωτερικό της Στέγης αρ. 8: Μακρινό πλάνο (long shot) μισάνοιχτης πόρτας με γυάλινο παράθυρο, το οποίο είναι βρώμικο. Μέσα από την πόρτα, φαίνεται το εσωτερικό δωματίου.

Σύμφωνα με επιστολή του οργανισμού προς την Αρχή ημερομ. 6.7.2009, τα πιο πάνω βίντεο και φωτογραφίες παραχωρήθηκαν από άτομα που εργάζονται ή επισκέπτονται τη Στέγη. Ωστόσο, τα προαναφερθέντα βίντεο και φωτογραφίες μεταδόθηκαν παρά το ότι, σύμφωνα με επιστολή της Διευθύντριας της Στέγης κας Δέσπως Γιαπανά προς την Αρχή ημερομ. 29.6.2009, δεν έχει εξασφαλιστεί σχετική άδεια από τη Διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Περαιτέρω, μέσω της μετάδοσης των φωτογραφιών αρ. 3, 4 και 5 μεταδόθηκαν πλάνα ενοίκων της Στέγης τα οποία φωτογραφήθηκαν χωρίς να έχει εξασφαλιστεί γραπτή συγκατάθεση των γονέων τους.

Αναλυτικότερα, τα πιο πάνω βίντεο και φωτογραφίες κινητού τηλεφώνου από τους εσωτερικούς χώρους του Κρατικού Ιδρύματος Στέγη «Νέα Ελεούσα» μεταδόθηκαν ως εξής:

- Κατά τη διάρκεια του ρεπορτάζ αρ. 2, το οποίο αναφέρεται στις διαπιστώσεις του πορίσματος του ερευνώντος λειτουργού κατόπιν διοικητικής έρευνας που διεξήγαγε το Κέντρο Παραγωγικότητας στη Στέγη «Νέα Ελεούσα» για το Υπουργείο Εργασίας, προβλήθηκε βίντεο (διάρκειας 19΄) με εσωτερικά πλάνα από τους διαδρόμους και τα δωμάτια της Στέγης και βίντεο (διάρκειας 9΄) με εσωτερικά πλάνα από τους διαδρόμους της Στέγης.
- Κατά τη διάρκεια του ρεπορτάζ αρ. 3, το οποίο προβάλλει τις ‘αποδείξεις’ των «60 Λεπτών» μεταδόθηκαν δύο βίντεο (διάρκειας 24΄ και 15΄) με εσωτερικά πλάνα από

τους διαδρόμους της Στέγης. Επιπλέον μεταδόθηκαν οι πιο πάνω 8 φωτογραφίες (διάρκειας 24΄΄) από το εσωτερικό της Στέγης, 3 από τις οποίες παρουσίαζαν ένοικους της Στέγης καθώς και βίντεο (διάρκειας 10΄΄) από το εσωτερικό δωματίου της Στέγης.

4. Στις **7.5.2009**, μεταξύ των ωρών **23:42** και **00:48**, μεταδόθηκε το πρόγραμμα «**60 ΛΕΠΤΑ**» με θέμα τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», κατά τη διάρκεια του οποίου **μεταδόθηκαν σκηνές αρχείου, οι οποίες τείνουν να παραπλανήσουν το κοινό**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 37(ε)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/200).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του εν λόγω προγράμματος, το οποίο αφορούσε τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», μεταδόθηκαν επανειλημμένα τα εξής πλάνα από φωτογραφίες που παρουσίαζαν παιδιά ιδρυμάτων:

- Πλάνο αρ. 1: Παιδί κάθεται στο πάτωμα της γωνιάς ενός δωματίου έχοντας τα χέρια ακουμπισμένα στο κεφάλι (το πλάνο προβλήθηκε συνολικά 8 φορές).
- Πλάνο αρ. 2: Παιδί στέκεται πίσω από παράθυρο με κάγκελα (το πλάνο προβλήθηκε συνολικά 7 φορές).
- Πλάνο αρ. 3: Παιδί περπατά με βοήθημα (πλάνο παρμένο από πίσω – back shot) (το πλάνο προβλήθηκε συνολικά 5 φορές).

Ωστόσο, σύμφωνα με επιστολή του οργανισμού προς την Αρχή ημερομ. 6.7.2009, τα προαναφερθέντα πλάνα δεν προέρχονται από τη Στέγη «Νέα Ελεούσα» αλλά από το αρχείο του οργανισμού, χωρίς ο οργανισμός να ενημερώσει σχετικά τους τηλεθεατές. Επιπλέον, με επιστολή της, η Διευθύντρια της Στέγης «Νέα Ελεούσα» κ. Δέσπω Γιαπανά προς την Αρχή ημερομ. 29.6.2009, βεβαιώνει ότι τα πιο πάνω πλάνα δεν ανήκουν σε ένοικους της Στέγης. Επιπρόσθετα, σε επιστολές της ημερομ. 15.5.2009 και 3.7.2009 προς την Αρχή, το Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Στέγης κ. Γιώτα Αυξεντίου αναφέρει ότι τα πιο

πάνω φωτογραφικά πλάνα δεν ανήκουν στη «Νέα Ελεούσα» και τα άτομα που προβάλλονται δεν είναι ένοικοι της Στέγης.

Αναλυτικότερα, τα πιο πάνω πλάνα αρχείου προβλήθηκαν ως εξής:

- Κατά τη διάρκεια του ρεπορτάζ αρ. 1, που είναι μια ιστορική αναδρομή των συνθηκών που επικρατούσαν στη «Νέα Ελεούσα» (τα πλάνα αρχείου, διάρκειας 10'', προβάλλονται σε ολόκληρη την οθόνη – full screen)
- Ενώ η Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας κ. Τούλα Κούλουμου συνομιλεί με τον παρουσιαστή και περιγράφει τι είναι η «Νέα Ελεούσα», τι είδους και πόσα άτομα φιλοξενούνται και πόσοι είναι ανήλικοι (τα πλάνα αρχείου, διάρκειας 30'', προβάλλονται στη μια πλευρά της οθόνης ταυτόχρονα με το πλάνο της κας Κούλουμου στην άλλη πλευρά, σε μορφή μοιρασμένης οθόνης -split screen).
- Ενώ η βουλευτής του ΔΗΣΥ και Μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Στέλλα Κυριακίδου αναφέρεται στο ότι η κατάσταση των πέντε ανήλικων παιδιών που φιλοξενούνται στη «Νέα Ελεούσα» έχει χειροτερέψει, (τα πλάνα αρχείου, διάρκειας 17'', προβάλλονται στη μια πλευρά της οθόνης ταυτόχρονα με το πλάνο της κας Κυριακίδου στην άλλη πλευρά, σε μορφή μοιρασμένης οθόνης -split screen).
- Ενώ ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Σοφοκλής Φυττής αναφέρεται σε καταγγελίες που αφορούν στη Στέγη «Νέα Ελεούσα» και στο ότι η Στέγη δε λειτουργεί σωστά (τα πλάνα αρχείου, διάρκειας 17'', προβάλλονται στη μια πλευρά της οθόνης ταυτόχρονα με το πλάνο του κ. Φυττή στην άλλη πλευρά, σε μορφή μοιρασμένης οθόνης -split screen).
- Ενώ η βουλευτής της ΕΔΕΚ και Μέλος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Ρούλα Μαυρονικόλα αναφέρεται στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Στέγη «Νέα Ελεούσα» και στη συζήτηση των προβλημάτων αυτών από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Βουλής (τα πλάνα αρχείου, διάρκειας 18'', προβάλλονται στη μια πλευρά της οθόνης ταυτόχρονα με το πλάνο της κας Μαυρονικόλα στην άλλη πλευρά, σε μορφή μοιρασμένης οθόνης -split screen).

- Κατά τη διάρκεια της τηλεφωνικής παρέμβασης αρ. 1 από μητέρα που έχει παιδί στη «Νέα Ελεούσα» και αναφέρθηκε σε προβλήματα που αντιμετωπίζει το παιδί της (τα πλάνα αρχείου, διάρκειας 15΄΄, προβάλλονται στη μια πλευρά της οθόνης ταυτόχρονα με πλάνα από το στούντιο -του παρουσιαστή ή των καλεσμένων - στην άλλη πλευρά, σε μορφή μοιρασμένης οθόνης -split screen).
- Κατά τη διάρκεια της τηλεφωνικής παρέμβασης αρ.2 από ψυχολόγο η οποία εργαζόταν στη Στέγη «Νέα Ελεούσα» αλλά απολύθηκε και η οποία αναφέρθηκε στην κατάσταση που επικρατεί στη Στέγη (τα πλάνα αρχείου, διάρκειας 40΄΄, προβάλλονται στη μια πλευρά της οθόνης ταυτόχρονα με πλάνα από το στούντιο - του παρουσιαστή ή των καλεσμένων - στην άλλη πλευρά, σε μορφή μοιρασμένης οθόνης -split screen).

Ο οργανισμός, με επιστολή της Δικηγόρου του κ. Βαρτενή Κασαπιάν (Χρίστος Πατσαλίδης Δ.Ε.Π.Ε.) ημερομ. **16.3.2012**, υπέβαλε προς την Αρχή γραπτώς τις εξηγήσεις και /ή παραστάσεις και/ή θέσεις του. Επιπλέον, στην προαναφερθείσα επιστολή αναφέρεται ότι ο οργανισμός επιθυμεί να παραστεί κατά την εξέταση της υπόθεσης. Αντίγραφο της επιστολής του οργανισμού επισυνάπτεται ως **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄**.

Με επιστολή της ημερομ. **20.3.2012 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄)**, η Αρχή παρέπεμψε τον οργανισμό σε σχετική απόφαση της Αρχής - για την οποία ο οργανισμός είχε ενημερωθεί – βάσει της οποίας, η διαδικασία εξέτασης και εκδίκασης των υποθέσεων έχει αλλάξει και αντί για προφορική ακρόαση των υποθέσεων ενώπιον της, η Αρχή αποφάσισε όπως οι επηρεαζόμενοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί (εναντίον των οποίων εξετάζονται πιθανές παραβάσεις), θα τοποθετούνται μόνο γραπτώς, με υπόμνημά τους προς την Αρχή.

Περαιτέρω, στην προαναφερθείσα επιστολή της, η Αρχή επισημαίνει ότι δεν κάνει δεκτό το αίτημα του οργανισμού για παρουσία εκπροσώπου του κατά την εκδίκαση της υπόθεσης αλλά ότι θα λάβει υπόψη την επιστολή των Δικηγόρων του ημερομ. 16.3.2012 κατά την ημερομηνία εκδίκασης της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενόπια μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών θέσεων του οργανισμού, και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του ψηφιακού δίσκου με το εν λόγω πρόγραμμα κρίνουμε ότι:

Στις **7.5.2009**, μεταξύ των ωρών **23:42** και **00:48**, το πρόγραμμα «**60 ΛΕΠΤΑ**» με θέμα τη Στέγη «*Νέα Ελεούσα*» μεταδόθηκε **βιντεογραφημένο, χωρίς ο οργανισμός να λάβει πρόνοια να ενημερώσει σχετικά τους τηλεθεατές, ώστε το πρόγραμμα να μην παραπλανεί**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 36(3)** (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) και **χωρίς να διέπεται από την αρχή της μεγαλύτερης δυνατής πρόσβασης του κοινού και των φορέων του**, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(γ)** (υποστοιχείο **2**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7 (I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του προγράμματος διάρκειας εξήντα (60) λεπτών (όπως και ο τίτλος του προγράμματος), εμφανιζόταν κατά διαστήματα στο κάτω μέρος της οθόνης **για συνολικά 16 λεπτά και 13 δευτερόλεπτα** τηλεφωνικός αριθμός για τις τηλεφωνικές παρεμβάσεις των τηλεθεατών στο πρόγραμμα («*ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ 22 – 580888*»).

Ωστόσο, σύμφωνα με επιστολές της Διευθύντριας των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και Τούλας Κούλουμου, η οποία ήταν μία από τις φιλοξενούμενες του εν λόγω προγράμματος α) προς την Αρχή ημερομ. 30.6.2009 και β) προς την κ. Γιώτα Αυξεντίου, Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Στέγης «Νέα Ελεούσα» ημερομ. 11.5.2009, το εν λόγω πρόγραμμα μεταδόθηκε **βιντεογραφημένο (η εγγραφή του προγράμματος έγινε ενωρίτερα την ίδια ημέρα μετάδοσης, ήτοι στις 7.5.2009, γύρω στις 21:00)** και δεν ήταν ζωντανό. Η κ. Κούλουμου βεβαιώνει ότι μόλις τελείωσε η βιντεογράφιση του εν λόγω προγράμματος, **μετέβηκε στο σπίτι της, όπου λίγο μετά τις 23:30 παρακολούθησε το πρόγραμμα.**

Η Αρχή κρίνει τις πιο πάνω παραβάσεις ως ιδιαίτερα σοβαρές, καθότι ο οργανισμός μετέδωσε ένα πρόγραμμα μαγνητοσκοπημένο, παρουσιάζοντας το ωστόσο ως ζωντανό, αφού επί συνολικά 16 λεπτά και 18 δευτερόλεπτα εμφανιζόταν κορδέλα στο κάτω μέρος της οθόνης με τηλεφωνικό αριθμό για τηλεφωνικές παρεμβάσεις τηλεθεατών. Επομένως, πρόκειται για μια συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους του οργανισμού παραπλάνησης των τηλεθεατών, αφού ενώ καλείται το κοινό να παρέμβει τηλεφωνικά, δίδοντας την εντύπωση ότι πρόκειται για πρόγραμμα που μεταδίδεται ζωντανά, στην πράξη αυτό δεν είναι εφικτό, καθότι το πρόγραμμα μεταδόθηκε βιντεογραφημένο (2,5 ώρες μετά την ώρα εγγραφής του).

Επιπλέον, η μετάδοση σε βιντεογράφιση ενός προγράμματος που αφορά την κοινή γνώμη, στερεί την πρόσβαση των τηλεθεατών και ειδικότερα ατόμων που έχουν άμεση σχέση με το Ίδρυμα «Νέα Ελεούσα», των οποίων η συμβολή στο διάλογο που διεξήχθη θα ήταν ιδιαίτερα σημαντική και εποικοδομητική. Συγκεκριμένα, άτομα όπως ο Πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Στέγης, μέλη του προσωπικού, γονείς ή αδέρφια των ενοίκων της Στέγης, σύμφωνα με μαρτυρίες που κατατέθηκαν ενώπιον της Αρχής, επιχείρησαν να παρέμβουν τηλεφωνικά κατά τη διάρκεια της μετάδοσης του εν λόγω προγράμματος, αλλά αυτό δεν κατέστη δυνατό καθότι το πρόγραμμα ήταν μαγνητοσκοπημένο.

Ο ισχυρισμός του οργανισμού, όπως προβάλλεται στην επιστολή του ημερομ. 16.3.2012 ότι *«ο σταθμός δεν αποδέχεται την υπό διερεύνηση παράβαση του άρθρου 26(1)(γ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών νόμου 7(1) του 1998 (όπως αυτός έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα και του κανονισμού 36(3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών και εμμένει ότι η εκπομπή μεταδόθηκε ζωντανά»*, δεν ευσταθεί, καθότι σύμφωνα με την πιο πάνω μαρτυρία φιλοξενούμενης στο εν λόγω πρόγραμμα, ήτοι της Διευθύντριας των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας κ. Τούλας Κούλουμου, η εγγραφή του προγράμματος έγινε την ίδια μέρα (7.5.2009) γύρω στις 21:00 και η μετάδοσή του μετά τις 23:30. Συγκεκριμένα η κ. Κούλουμου στην επιστολή της προς την Αρχή ημερομ. 30.6.2009 αναφέρει τα εξής: ***«Η εκπομπή «60 ΛΕΠΤΑ» με θέμα τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», η οποία προβλήθηκε στις 7/5/2009 μεταξύ των ωρών 23.40-00.50 μεταδόθηκε βιντεογραφημένη. Το πρωί της 7 Μαΐου επικοινωνήσαν με την ιδιαιτέρα μου από τον Τηλεοπτικό Σταθμό «Σίγμα» και την***

ενημέρωσαν ότι θα πρέπει να βρίσκομαι στο Σταθμό γύρω στις 21.00 γιατί η εκπομπή θα βιντεογραφηθεί αφού πριν την εκπομπή «60 ΛΕΠΤΑ» θα προηγείτο η μετάδοση ποδοσφαιρικού αγώνα. Μόλις τελείωσε η βιντεογράφιση μετέβηκα στο σπίτι μου, όπου λίγο μετά τις 23.30 παρακολούθησα την εκπομπή.»

Η Αρχή διαπιστώνει με δυσαρέσκεια τη συνεχιζόμενη εκ μέρους του οργανισμού άρνηση παραδοχής των πραγματικών γεγονότων.

Σε ότι αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ως η επιστολή του ημερομ. 16.3.2012 ότι «ο σταθμός αρνείται ότι η προβολή μιας μαγνητοσκοπημένης εκπομπής ως ζωντανής αυτόματα συνιστά παραπλάνηση του κοινού και/ή καταπάτηση της αρχής της μεγαλύτερης δυνατής πρόσβασης του κοινού», η Αρχή επισημαίνει τα εξής: Η προβολή ενός προγράμματος το οποίο έχει μαγνητοσκοπηθεί με την τεχνική του «ζωντανού – μαγνητοσκοπημένου» (live-to-tape) και η μετέπειτα μετάδοσή του, καθιστώντας ωστόσο ξεκάθαρο στον τηλεθεατή ότι πρόκειται για μαγνητοσκοπημένο και όχι για ζωντανό πρόγραμμα, δεν συνιστά αυτόματα παραπλάνηση του κοινού και καταπάτηση του δικαιώματος πρόσβασής του. Στην προκειμένη περίπτωση όμως, το πρόγραμμα αφού βιντεογραφήθηκε ενωρίτερα, μεταδόθηκε 2,5 ώρες αργότερα και κατά τη διάρκεια μετάδοσής του, προβαλλόταν αριθμός για τηλεφωνική επικοινωνία, δίδοντας τη λανθασμένη εντύπωση στους τηλεθεατές ότι πρόκειται για ζωντανό πρόγραμμα και ότι μπορούν να παρέμβουν τηλεφωνικά. Η Αρχή διερωτάται πως είναι εφικτό ένας τηλεθεατής να παρέμβει ζωντανά με τηλεφωνική παρέμβαση σε πρόγραμμα το οποίο μεταδίδεται βιντεογραφημένο. Επομένως η μη ενημέρωση των τηλεθεατών ότι πρόκειται για βιντεογραφημένο πρόγραμμα αλλά και η στέρηση της δυνατότητας παρέμβασης τους, συνιστά αφενός μεν παραπλάνηση των τηλεθεατών και αφετέρου δε καταπάτηση της αρχής της μεγαλύτερης δυνατής πρόσβασης του κοινού και των φορέων του.

Περαιτέρω, κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση προγράμματος (ήτοι «60 ΛΕΠΤΑ» με θέμα τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», όπως αυτό μεταδόθηκε στις **7.5.2009**, μεταξύ των ωρών **23:42** και **00:48**), **μεταδόθηκε υλικό το οποίο φωτογραφήθηκε ή βιντεογραφήθηκε στη Στέγη «Νέα Ελεούσα», χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών, κατά παράβαση του**

Κανονισμού 27(1)(δ) (υποστοιχείο **3**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000). [Τα γεγονότα του υποστοιχείου 3 εκτίθενται στις σελίδες 4-6 της παρούσας απόφασης.]

Συγκεκριμένα, μεταδόθηκαν σε ολόκληρη την οθόνη (FULL SCREEN) πέντε (5) βίντεο συνολικής διάρκειας 1'17'' από τους εσωτερικούς χώρους (διαδρόμους, δωμάτια) του Ιδρύματος Στέγη «Νέα Ελεούσα» και οκτώ (8) φωτογραφίες κινητού τηλεφώνου από το εσωτερικό της Στέγης (όπως φωτογραφία από πλάνο πόρτας με παράθυρο, πάνω στο οποίο είχε λεκέ από κόπρανα) αλλά και τους ενοίκους του Ιδρύματος (όπως φωτογραφία από πλάνο δωματίου, στο βάθος του οποίου διαφαίνεται άτομο να κάθεται γυμνό στο πάτωμα και να διαβάζει) συνολικής διάρκειας 24''. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι φωτογραφίες προβλήθηκαν συνοδευόμενες από δυνατή μουσική, δίνοντας περισσότερη έμφαση και ένταση στα προβαλλόμενα.

Με βάση την επιστολή της Διευθύντριας της Στέγης «Νέα Ελεούσα» ημερομ. 29.6.2009 προς την Αρχή, η Στέγη «Νέα Ελεούσα» είναι Κρατικό Ίδρυμα και υπάγεται στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Για την είσοδο και βιντεογράφιση εσωτερικών πλάνων από τη Στέγη απαιτείται η άδεια από τη Διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Επιπλέον, για τη βιντεογράφιση ή και φωτογράφιση των ενοίκων απαιτείται περαιτέρω ενυπόγραφη συγκατάθεση των γονέων τους.

Σύμφωνα με επιστολή του οργανισμού προς την Αρχή ημερομ. 6.7.2009, τα πιο πάνω βίντεο και φωτογραφίες παραχωρήθηκαν από άτομα που εργάζονται ή επισκέπτονται τη Στέγη. Ωστόσο, τα προαναφερθέντα βίντεο και φωτογραφίες μεταδόθηκαν παρά το ότι, σύμφωνα με επιστολή της Διευθύντριας της Στέγης κας Δέσπως Γιαπανά προς την Αρχή ημερομ. 29.6.2009, **δεν προκύπτει να έχει εξασφαλιστεί σχετική άδεια από τη Διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.** Περαιτέρω, μέσω της μετάδοσης των φωτογραφιών αρ. 3, 4 και 5 **μεταδόθηκαν πλάνα ενοίκων της Στέγης τα οποία φωτογραφήθηκαν χωρίς να έχει εξασφαλιστεί γραπτή συγκατάθεση των γονέων τους.**

Από τα πιο πάνω στοιχεία προκύπτει ότι μεταδόθηκαν βίντεο και φωτογραφίες από τους εσωτερικούς χώρους και τους ενοίκους της Στέγης «Νέα Ελεούσα», τα οποία βιντεογραφήθηκαν και φωτογραφήθηκαν χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού (όπως προβάλλεται στην επιστολή του ημερομ. 16.3.2012) ότι οι φωτογραφίες και τα βίντεο παραχωρήθηκαν από άτομα που εργάζονται ή επισκέπτονται την Στέγη και ότι σε καμία περίπτωση οι σκηνές αυτές δεν προέρχονται από κρυφή κάμερα του κινηματογραφικού συνεργείου του οργανισμού, η Αρχή επισημαίνει ότι οι εξεταζόμενες παραβάσεις αφορούν στη μετάδοση από τον τηλεοπτικό οργανισμό «ΣΙΓΜΑ», βίντεο και φωτογραφιών τα οποία έχουν εξασφαλιστεί χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών και όχι την από μέρους του οργανισμού μη εξουσιοδοτημένη βιντεογράφιση ή φωτογράφιση.

Η Αρχή τονίζει ότι μη εξασφάλιση των βίντεο και των φωτογραφιών από το κινηματογραφικό συνεργείο του οργανισμού, δεν απαλλάσσει τον οργανισμό από τη νομική υποχρέωση που είχε για μη μετάδοσή τους, εφόσον αυτά είχαν εξασφαλιστεί χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών.

Ο νομοθέτης, θέλοντας να προστατεύσει την ιδιωτική ζωή κάθε ατόμου, με το άρθρο 27(1)(δ) ρητά απαγορεύει όχι μόνο τη βιντεογράφιση και φωτογράφιση σε ιδιωτικό χώρο χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών, αλλά και τη μετάδοση της βιντεογράφισης και φωτογράφισης που έχουν εξασφαλιστεί με αυτόν τον τρόπο από τους οργανισμούς. Επομένως ο κάθε οργανισμός οφείλει πριν να μεταδώσει οιονδήποτε βίντεο ή φωτογραφία, να διασφαλίσει ότι αυτό έχει εξασφαλιστεί με νόμιμα μέσα.

Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας, κυρίως μέσω της κινητής τηλεφωνίας, παρέχει τη δυνατότητα στους πολίτες να βιντεογραφούν και να φωτογραφίζουν εύκολα, σε χαμηλό κόστος και, εάν το επιθυμούν, χωρίς να γίνονται αντιληπτοί. Ωστόσο οι κίνδυνοι και η πιθανή βλάβη (θεληματική ή αθέλητη) που δυνατόν να προξενήσει μια τέτοια ενέργεια στους συμπολίτες μας είναι απρόβλεπτοι. Η εξασφάλιση βίντεο και φωτογραφιών από πολίτες και η μετάδοση τους

στο πλαίσιο προγραμμάτων θα πρέπει να γίνεται μόνο με νόμιμα μέσα και κυρίως με τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών.

Σχετικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού που προβάλλεται στην επιστολή του ημερομ. 16.3.2012 ότι «η προβολή του υλικού έγινε από τον σταθμό καθαρά για σκοπούς εξυπηρέτησης δημοσίου συμφέροντος περίπτωση κατά την οποία κατ' εξαίρεση τέτοια μετάδοση επιτρέπεται από τον Κανονισμό 27(1)(α) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών και είναι απόλυτα θεμιτή χωρίς να προαπαιτείται οποιαδήποτε συγκατάθεση», η Αρχή διευκρινίζει ότι η παρούσα υπόθεση δεν εξετάζει παράβαση του Κανονισμού 27(1)(α), στον οποίο ισχύει η εξαίρεση του δημοσίου συμφέροντος, την οποία επικαλείται ο οργανισμός, αλλά παράβαση του **Κανονισμού 27(1)(δ)**, στον οποίο δεν ισχύει η εν λόγω εξαίρεση.

Αλλά ακόμη και αν ίσχυε η εξαίρεση του δημοσίου συμφέροντος στη μετάδοση υλικού το οποίο είχε εξασφαλιστεί χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών, η Αρχή θεωρεί ότι η μετάδοση των εν λόγω βίντεο και φωτογραφιών, συμπεριλαμβανομένων των φωτογραφιών με τις βρώμικες από κόπρανα πόρτες και με άτομα που διαμένουν στη Στέγη, δεν εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον. Ο οργανισμός θα μπορούσε να περιοριστεί στη συζήτηση και στην ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των φιλοξενουμένων, σε μια προσπάθεια επίλυσης των προβλημάτων που τυχόν να αντιμετωπίζει η Στέγη «Νέα Ελεούσα» και όχι να προβεί στην προβολή υλικού το οποίο έχει εξασφαλιστεί με μη νόμιμα μέσα.

Η Αρχή δε διαφωνεί με την προσπάθεια του οργανισμού να ασχοληθεί με τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», την καταλληλότητα του ως Ίδρυμα, τις συνθήκες διαβίωσης, τις εγκαταστάσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα των τροφίμων, αρκεί ο τρόπος και τα μέσα που χρησιμοποιούνται να μην παραβιάζουν τις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Στην προκειμένη περίπτωση δεν κρίνεται από την Αρχή η ουσία του θέματος (οι συνθήκες διαβίωσης στη Στέγη «Νέα Ελεούσα» και η καταλληλότητα του ως Κρατικό Ίδρυμα), αλλά το ότι ο τρόπος που παρουσιάστηκε δεν συνάδει με τη νομοθεσία, καθότι μεταδόθηκε από τον

οργανισμό υλικό το οποίο βιντεογραφήθηκε ή φωτογραφήθηκε χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών.

Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση τήρησης της νομοθεσίας και μετάδοσης οπτικοακουστικού υλικού το οποίο έχει εξασφαλιστεί μόνο με νόμιμα μέσα.

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση προγράμματος (ήτοι «**60 ΛΕΠΤΑ**» με θέμα τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», όπως αυτό μεταδόθηκε στις **7.5.2009**, μεταξύ των ωρών **23:42** και **00:48**), **μεταδόθηκαν σκηνές αρχείου, οι οποίες τείνουν να παραπλανήσουν το κοινό**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 37(ε)** (υποστοιχείο **4**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/200). [Τα γεγονότα του υποστοιχείου 4 εκτίθενται στις σελίδες 6-8 της παρούσας απόφασης.]

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του εν λόγω προγράμματος, το οποίο αφορούσε τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», μεταδόθηκαν κατ' επανάληψη τα εξής τρία (3) πλάνα από φωτογραφίες που παρουσίαζαν παιδιά ιδρυμάτων:

- Πλάνο αρ. 1: Παιδί κάθεται στο πάτωμα της γωνιάς ενός δωματίου έχοντας τα χέρια ακουμπισμένα στο κεφάλι (το πλάνο προβλήθηκε συνολικά 8 φορές).
- Πλάνο αρ. 2: Παιδί στέκεται πίσω από παράθυρο με κάγκελα (το πλάνο προβλήθηκε συνολικά 7 φορές).
- Πλάνο αρ. 3: Παιδί περπατά με βοήθημα (πλάνο παρμένο από πίσω – back shot) (το πλάνο προβλήθηκε συνολικά 5 φορές).

Σύμφωνα με επιστολή του οργανισμού προς την Αρχή ημερομ. 6.7.2009, τα προαναφερθέντα πλάνα δεν προέρχονται από τη Στέγη «Νέα Ελεούσα» αλλά από το **αρχείο του οργανισμού**, χωρίς ωστόσο ο οργανισμός να ενημερώσει σχετικά τους τηλεθεατές. Επιπλέον, με επιστολή της, η Διευθύντρια της Στέγης «Νέα Ελεούσα» κ. Δέσπω Γιαπανά προς την Αρχή ημερομ. 29.6.2009, βεβαιώνει ότι **τα πιο πάνω πλάνα δεν ανήκουν σε ένοικους της Στέγης**. Επιπρόσθετα, σε επιστολές της ημερομ. 15.5.2009 και 3.7.2009 προς την Αρχή, το Μέλος της

Συμβουλευτικής Επιτροπής της Στέγης κ. Γιώτα Αυξεντίου αναφέρει ότι **τα πιο πάνω φωτογραφικά πλάνα δεν ανήκουν στη «Νέα Ελεούσα» και τα άτομα που προβάλλονται δεν είναι ένοικοι της Στέγης.**

Τα προαναφερθέντα πλάνα αρχείου, με συνολική διάρκεια 2 λεπτά και 27 δευτερόλεπτα, μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια συζήτησης ή της προβολής ρεπορτάζ με θέμα τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», όπως κατά τη διάρκεια της προβολής του ρεπορτάζ αρ. 1, που είναι μια ιστορική αναδρομή των συνθηκών που επικρατούσαν στη Στέγη «Νέα Ελεούσα», κατά τη διάρκεια συζήτησης στον τηλεθάλαμο και ενώ α) η Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας κ. Τούλα Κούλουμου περιγράφει τι είναι η «Νέα Ελεούσα», τι είδους και πόσα άτομα φιλοξενούνται και πόσοι είναι ανήλικοι, β) ενώ η βουλευτής του ΔΗΣΥ και Μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Στέλλα Κυριακίδου αναφέρεται στο ότι η κατάσταση των πέντε ανήλικων παιδιών που φιλοξενούνται στη «Νέα Ελεούσα» έχει χειροτερέψει, γ) ενώ ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Σοφοκλής Φυττής αναφέρεται σε καταγγελίες που αφορούν στη Στέγη «Νέα Ελεούσα» και στο ότι η Στέγη δε λειτουργεί σωστά, και δ) ενώ η βουλευτής της ΕΔΕΚ και Μέλος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Ρούλα Μαυρονικόλα αναφέρεται στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Στέγη «Νέα Ελεούσα» και στη συζήτηση των προβλημάτων αυτών από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Βουλής και κατά τη διάρκεια τηλεφωνικών παρεμβάσεων α) από μητέρα που έχει παιδί στη «Νέα Ελεούσα» και αναφέρθηκε σε προβλήματα που αντιμετωπίζει το παιδί της και β) από ψυχολόγο η οποία εργαζόταν στη Στέγη «Νέα Ελεούσα» αλλά απολύθηκε και η οποία αναφέρθηκε στην κατάσταση που επικρατεί στη Στέγη.

Σχετικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού ως η επιστολή του ημερομ. 16.3.2012 ότι «*οι μαγνητοσκοπημένες αυτές σκηνές διέφεραν σε ευκρίνεια και χρωματισμό από τις λοιπές σκηνές που προέρχονταν από τη Νέα Ελεούσα με αποτέλεσμα να καθίσταται σαφές ότι οι σκηνές αυτές δεν προέρχονταν από το ίδιο υλικό μαγνητοσκόπησης*», η Αρχή επισημαίνει ότι αποτελεί ευθύνη και υποχρέωση του οργανισμού όταν προβάλλει σκηνές αρχείου να ενημερώνει σχετικά τους τηλεθεατές, προκειμένου αυτές να μην παραπλανούν και όχι να αναμένει από τους τηλεθεατές

να ξεχωρίσουν οι ίδιοι τα σύγχρονα πλάνα από τα πλάνα αρχείου, βάσει ενδεχόμενης διαφοράς στην ευκρίνεια ή /και στο χρωματισμό τους.

Ο ισχυρισμός του οργανισμού, όπως περιλαμβάνεται στην επιστολή του ημερομ. 16.3.2012 ότι *«οι προβληθείσες σκηνές αρχείου δεν παραπλάνησαν καθόλου το κοινό καθότι δεν επέφεραν καμία ουσιώδη ή επουσιώδη αλλαγή στην πληροφορία και/ή το μήνυμα που κλήθηκε να λάβει ο τηλεθεατής το οποίο αφορούσε στις συνθήκες διαβίωσης των ενοίκων εντός της Στέγης»* δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Η Αρχή επισημαίνει ότι η μετάδοση των πιο πάνω πλάνων από το αρχείο του οργανισμού κατά τη διάρκεια συζήτησης ή της προβολής ρεπορτάζ με θέμα τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», είναι δυνατό να αφήναν να νοηθεί ότι τα εν λόγω πλάνα προέρχονται από τη Στέγη «Νέα Ελεούσα» και να παραπλανήσουν τους τηλεθεατές, δίδοντας τους λανθασμένα μηνύματα και αφήνοντας τους να αναπτύξουν εντυπώσεις για τις συνθήκες διαβίωσης των ενοίκων της Στέγης, οι οποίες ενδεχομένως να μην ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

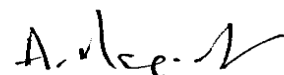
Τέλος, σχετικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού, ως η επιστολή του ημερομ. 16.3.2012 ότι *«ο σταθμός ουδέποτε ανέφερε ότι τα πρόσωπα / φιγούρες που προβλήθηκαν στα πλάνα αρχείου ήταν ένοικοι της Στέγης, ούτε επέτρεψε να υπονοηθεί κάτι τέτοιο καθότι τα εν λόγω πλάνα δεν σχολιάσθηκαν καθόλου»*, η Αρχή επαναλαμβάνει το γεγονός ότι από τη στιγμή που τα εν λόγω πλάνα αρχείου προβλήθηκαν ενώ διεξαγόταν συζήτηση ή μεταδιδόταν ρεπορτάζ με θέμα τη «Νέα Ελεούσα», και παρά το ότι δεν αναφέρθηκε από τον οργανισμό ότι τα πρόσωπα / φιγούρες που προβλήθηκαν στα πλάνα αρχείου ήταν ένοικοι της Στέγης, ήταν εύκολο να σχηματιστεί η εντύπωση στους τηλεθεατές ότι τα πλάνα αυτά προέρχονταν από τη Στέγη «Νέα Ελεούσα».

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του άρθρου **26(1)(γ)** (υποστοιχείο **2**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(Ι) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των Κανονισμών **36(3)** (υποστοιχείο **1**), **27(1)(δ)** (υποστοιχείο **3**) και **37(ε)** (υποστοιχείο **4**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου **3(2)(ζ)**, έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε **δεκατέσσερις (14)** μέρες από τη λήξη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

M.A.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 66/2009(3))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΣΙΓΜΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 9 Ιανουαρίου, 2013

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Τίτου Κολώτα, Χρυσανγής Αργυρού και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **4 Ιουλίου 2012**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του άρθρου **26(1)(γ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των Κανονισμών **27(1)(δ)**, **36(3)** και **37(ε)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο προβλέπει τα εξής:

26.-(1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου σταθμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές-

(γ) της πολυφωνίας και της μεγαλύτερης δυνατής πρόσβασης του κοινού και των φορέων του*

Σύμφωνα με τους προαναφερθέντες Κανονισμούς:

27.-(1) Όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής, απαγορεύεται-

(δ) η βιντεογράφιση, η ηχογράφιση και η φωτογράφιση σε ιδιωτικό χώρο χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών, καθώς και η μετάδοση του υλικού από σταθμούς.*

36.-(3) Λαμβάνεται πρόνοια ώστε οι εκπομπές να μην παραπλανούν ή πανικοβάλλουν τους τηλεθεατές ή ακροατές, ιδιαίτερα με την απομίμηση του δελτίου ειδήσεων.*

37. Χωρίς επηρεασμό των διατάξεων των παρόντων Κανονισμών, απαγορεύεται-

(ε) η μετάδοση σκηνών αρχείου, εάν έχουν καταστεί ανακριβείς ή παλαιωμένες ή θίγουν το δημόσιο αίσθημα λόγω γεγονότων που έχουν μεσολαβήσει (θάνατος, καταδίκη κ.τ.λ.) ή τείνουν να παραπλανήσουν το κοινό, προβάλλοντας επουσιώδη στοιχεία.*

* Οι υπογραμμίσεις δικές μας

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **28.11.2012** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο οργανισμός, με απαντητική επιστολή της Δικηγόρου του κ. Βαρτενή Κασαπιάν (Χρίστος Πατσαλίδης Δ.Ε.Π.Ε.) ημερομ. **12.12.2012**, υπέβαλε προς την Αρχή τις απόψεις του για

σκοπούς επιβολής κυρώσεων. Αντίγραφο της επιστολής του οργανισμού επισυνάπτεται ως **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄**.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς και τις απόψεις του οργανισμού όπως προβάλλονται στην προαναφερθείσα επιστολή του, έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ότι *οι πελάτες μας δεν πρόβαλαν το εν λόγω μαγνητοσκοπημένο υλικό χωρίς λόγο και αιτία, αντιθέτως χρησιμοποίησαν και μετέδωσαν το ως άνω υλικό με σκοπό να συμβάλλουν στην αφύπνιση των αρμοδίων αρχών και των εμπλεκόμενων φορέων, εκπρόσωποι των οποίων συμμετείχαν στην εκπομπή, γεγονός το οποίο τελικώς επετεύχθη δια μέσω της εκπομπής*, η Αρχή επισημαίνει ότι αυτό δεν αναιρεί το γεγονός ότι ο οργανισμός **μετέδωσε** βίντεο και φωτογραφίες από τους εσωτερικούς χώρους αλλά και από **τους ενοίκους της Στέγης «Νέα Ελεούσα»**, τα οποία είχαν βιντεογραφηθεί ή φωτογραφηθεί **χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών, γεγονός που ρητά απαγορεύεται από τη νομοθεσία.**

Σε ότι αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ότι *η εκπομπή είχε σκοπό και πέτυχε να φέρει στη δημοσιότητα ένα ζήτημα εξαιρετικής σημασίας το οποίο συσχετίζεται άμεσα με την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο και το οποίο ως απεδείχθη εσκεμμένα γινόταν προσπάθεια να αποσιωπηθεί. Οι μαρτυρίες και η δημοσιότητα που εδόθη μέσω της εκπομπής στα κακώς κείμενα της Στέγης της Νέας Ελεούσας προκάλεσαν την ευαισθητοποίηση του κοινού του οποίου η έντονη αποδοκιμασία συνέβαλε ώστε οι υπεύθυνοι φορείς να υποχρεωθούν να λάβουν δραστικά μέτρα προς οριστική αντιμετώπιση του ζητήματος*, η Αρχή επαναλαμβάνει, ως η απόφαση της ημερομ. 4.7.2012, ότι ο οργανισμός θα μπορούσε να περιοριστεί στη συζήτηση και στην ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των φιλοξενουμένων, σε μια προσπάθεια επίλυσης των προβλημάτων που τυχόν να αντιμετωπίζει η Στέγη «Νέα Ελεούσα» και όχι να προβεί στην προβολή υλικού το οποίο έχει εξασφαλιστεί με μη νόμιμα μέσα.

Η Αρχή δε διαφωνεί με την προσπάθεια του οργανισμού να ασχοληθεί με τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», την καταλληλότητα του ως Ίδρυμα, τις συνθήκες διαβίωσης, τις εγκαταστάσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα των τροφίμων, αρκεί ο τρόπος και τα μέσα που χρησιμοποιούνται να

μην παραβιάζουν τις πρόνοιες της νομοθεσίας. Στην προκειμένη περίπτωση δεν κρίνεται από την Αρχή η ουσία του θέματος (οι συνθήκες διαβίωσης στη Στέγη «Νέα Ελεούσα» και η καταλληλότητα του ως Κρατικό Ίδρυμα), αλλά το ότι ο τρόπος που παρουσιάστηκε δεν συνάδει με τη νομοθεσία, καθότι μεταδόθηκε από τον οργανισμό υλικό το οποίο βιντεογραφήθηκε ή φωτογραφήθηκε χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών.

Η Αρχή τονίζει για ακόμη μια φορά την υποχρέωση των τηλεοπτικών οργανισμών τήρησης της νομοθεσίας και μετάδοσης οπτικοακουστικού υλικού το οποίο έχει εξασφαλιστεί μόνο με νόμιμα μέσα.

Περαιτέρω, η Αρχή θεωρεί, ως η απόφασή της ημερομ. 4.7.2012, τη μετάδοση του εν λόγω προγράμματος σε βιντεογράφηση, παρουσιάζοντας το ωστόσο ως ζωντανό (αφού επί συνολικά 16 λεπτά και 18 δευτερόλεπτα εμφανιζόταν κορδέλα στο κάτω μέρος της οθόνης με τηλεφωνικό αριθμό για τηλεφωνικές παρεμβάσεις τηλεθεατών) ως παράβαση ιδιαίτερα σοβαρή, καθότι πρόκειται για μια συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους του οργανισμού **παραπλάνησης των τηλεθεατών**, αφού ενώ καλείται το κοινό να παρέμβει τηλεφωνικά, δίδοντας την εντύπωση ότι πρόκειται για πρόγραμμα που μεταδίδεται ζωντανά, στην πράξη αυτό δεν είναι εφικτό, καθότι το πρόγραμμα μεταδόθηκε βιντεογραφημένο (2,5 ώρες μετά την ώρα εγγραφής του).

Επιπλέον, η μετάδοση σε βιντεογράφηση ενός προγράμματος που αφορά την κοινή γνώμη, **στερεί τη μεγαλύτερη δυνατή πρόσβαση του κοινού και των φορέων του** και ειδικότερα ατόμων που έχουν άμεση σχέση με το Ίδρυμα «Νέα Ελεούσα», των οποίων η συμβολή στο διάλογο που διεξήχθη θα ήταν ιδιαίτερα σημαντική και εποικοδομητική. Συγκεκριμένα, άτομα όπως ο Πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Στέγης, μέλη του προσωπικού, γονείς ή αδέρφια των ενοίκων της Στέγης, σύμφωνα με μαρτυρίες που κατατέθηκαν ενώπιον της Αρχής, επιχείρησαν να παρέμβουν τηλεφωνικά κατά τη διάρκεια της μετάδοσης του εν λόγω προγράμματος, αλλά αυτό δεν κατέστη δυνατό καθότι το πρόγραμμα ήταν μαγνητοσκοπημένο.

Επιπρόσθετα, η Αρχή επαναλαμβάνει, ως η απόφασή της ημερομ. 4.7.2012, ότι κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση προγράμματος μεταδόθηκαν κατ' επανάληψη πλάνα αρχείου του

οργανισμού, χωρίς ο οργανισμός να ενημερώσει σχετικά τους τηλεθεατές, τα οποία **τείνουν να παραπλανήσουν το κοινό**. Η Αρχή επισημαίνει ότι η μετάδοση των πιο πάνω πλάνων από το αρχείο του οργανισμού κατά τη διάρκεια συζήτησης ή της προβολής ρεπορτάζ με θέμα τη Στέγη «Νέα Ελεούσα», είναι δυνατό να αφήναν να νοηθεί ότι τα εν λόγω πλάνα προέρχονται από τη Στέγη «Νέα Ελεούσα» και να παραπλανήσουν τους τηλεθεατές, δίδοντας τους λανθασμένα μηνύματα και αφήνοντας τους να αναπτύξουν εντυπώσεις για την ατμόσφαιρα που επικρατεί και τις συνθήκες διαβίωσης των ενοίκων της Στέγης, οι οποίες ενδεχομένως να μην ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Τέλος, όσον αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού περί παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος, η Αρχή επισημαίνει ότι εξετάζει υποθέσεις και επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις ακολουθώντας τις διαδικασίες, όπως αυτές καθορίζονται από τη νομοθεσία της. Ταυτόχρονα ως διοικητικό όργανο οφείλει να συμμορφώνεται προς τις πρόνοιες του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158 (I) του 1999 και την υπάρχουσα νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε πλείστα όσα θέματα, όπως σύνθεσης και λήψης αποφάσεων κατά τα διάφορα στάδια της ενώπιόν της διαδικασίας.

Το διοικητικό όργανο πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 10 του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, να ασκεί την αρμοδιότητά του μέσα σε εύλογο χρόνο. Ο εύλογος χρόνος δεν είναι έννοια αμιγώς χρονολογική. Ο καθορισμός του εύλογου χρόνου, σύμφωνα πάντα με το άρθρο 10 του εν λόγω Νόμου, εξαρτάται από τις εκάστοτε ειδικές συνθήκες.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ως επίσης και το μεγάλο αριθμό υποθέσεων που η Αρχή καλείται να εξετάσει αυτεπάγγελτα ή κατόπιν παραπόνων του κοινού, το διαρρέυσαν διάστημα από τη διάπραξη των επιδίκων παραβάσεων μέχρι την τελική απόφαση της Αρχής ήταν το ευλόγως και δικαιολογημένα αναγκαίο.

Εν πάση περιπτώσει, στην υποδειχθείσα από τους δικηγόρους του οργανισμού υπόθεση **Αντώνης Βασιλείου ν. Δημοκρατίας Ποινική Έφεση αρ. 6937**, - εκτός του ότι αυτή αναφέρεται σε ποινικές υποθέσεις, όπως σαφώς συνάγεται από το περιεχόμενό της - , ο λόγος

για τον οποίο συνήθως προσμετρά η καθυστέρηση είναι η μεταβολή των συνθηκών του παραβάτη, κάτι που προφανώς δεν ισχύει στην παρούσα υπόθεση.

Επιπρόσθετα, και σε σχέση με την αναφορά του οργανισμού ότι *όπως προκύπτει από εύρημα του Δικαστηρίου στην απόφαση Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ν. Αντέννα Λιμιτεδ, Αναθ. Έφεση 92/2009*, η παράβαση των όρων του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I)/98 και των Κανονισμών συνεπάγεται και συνάδει με οιοσδήποτε ποινική ευθύνη, η Αρχή επισημαίνει ότι το προαναφερθέν αποτελεί εύρημα του Πρωτόδικου Δικαστηρίου με το οποίο το Ανώτατο Δικαστήριο, στην απόφασή του στην Αναθεωρητική Έφεση 92/2009, δεν συμφωνεί.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η Αρχή δεν κάνει δεκτό τον ισχυρισμό περί διαρρεύσαντος μεγάλου χρονικού διαστήματος.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών απόψεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, ως επίσης τη φύση, τη βαρύτητα και τη σοβαρότητα των παραβάσεων, αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό, για τις παραβάσεις που έγιναν στις **7.5.2009**, το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **€4.000** ως ακολούθως:

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 36(3)** (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των **€4.000**.

Σε ό,τι αφορά στην παράβαση του **άρθρου 26(1)(γ)** (υποστοιχείο **2**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου **1**, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 27(1)(δ)** (υποστοιχείο **3**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), την κύρωση της **προειδοποίησης**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 37(ε)** (υποστοιχείο **4**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), την κύρωση της **προειδοποίησης**.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€4.000-** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)
Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

M.A.